

Forskellige udgaver af religionsfriheden

Cyril Malka og Johs Aagaard i dialog

Læserbrev til Den Nye Dialog:

I det seneste nummer af Den Nye Dialog skriver Johannes Aagaard om den amerikanske eller den europæiske religionsmodel og om det pres, USA lægger på Danmark om at have amerikanske tilstande, hvor man har ubegrænset religionsfrihed.

Jeg er enig i, at ubegrænset religionsfrihed kan være uhyre farligt, især på den måde, som den udføres på i USA.

Til gengæld er jeg meget uenig, når Johannes Aagaard skriver, at Frankrig skulle „udvikle sig fra udgangspunkter, der ligner de amerikanske“. Dette er meget ukorrekt.

Intet i Frankrig ligner eller har lignet amerikanske tilstande inden for religionen. I Frankrig er staten pr. definition adskilt fra kirken, og det har den været siden Napoleon kronede sig selv og sin kone. Man skulle dog vente til 1905, før lovgivningen om adskillelsen imellem stat og kirke blev endeligt udformet. Men kirke og stat var adskilt før da.

På det plan er man langt fra USA, hvor præsidenten forventes at sværge troskab over Bibelen (ligeledes i retssager). Sådanne ritualer har man ikke haft siden før revolutionen (1789!). Dette er ligeledes langt fra Danmark, som har en statsreligion. Set med franske briller er det mere Danmark, som slægter USA på, end Frankrig.

Det eneste, der kunne minde lidt om USA, er, at man i Frankrig har religionsfrihed. Men jeg vil mene at mange lande, også europæiske, har religionsfrihed. Dette er ikke noget særskilt for Frankrig eller USA. Det er således, at man i Frankrig må tro på, hvad man vil... Så længe dette ikke skader den personlige frihed og de rettigheder, som blev vedtaget under den franske revolution, eller så længe man ikke skader den franske stat eller samfundet.

Derfor er det ikke alle trosretninger, der bliver anerkendt som trossamfund. På dette plan er Danmark rent faktisk, set med franske øjne, meget tættere på USA, da grupperinger som Jehovas Vidner bliver anerkendt som trossamfund i Danmark, men ikke i Frankrig, hvor der er her tale om sekteriske grupperinger.

En sekt som Jehovas Vidner vil ikke

kunne få status som trossamfund, så længe de opfordrer til samfundsuorden. Man må for eksempel ikke stemme som Jehovas Vidne, og at fratage retten til at stemme er et angreb på de grundlæggende rettigheder, som blev vedtaget dengang.

Frankrig har altid haft en ret barsk lovgivning vedrørende det religiøse: Religion må ikke undervises i folkeskolen, ej heller må politik undervises i skolen i øvrigt.

Vil man have, at ens barn får religion med i undervisningen, sætter man sit barn i en privatskole, den end så være katolsk, muslimsk, jødisk eller andet. Så længe religionen er anerkendt som trossamfund, er dette den enkeltes frihed.

Det er ikke som i Danmark, hvor Sai Baba eller Scientologi kan åbne en skole. Her igen i franske øjne er det mere Danmark som, med sin „laissez faire“ ligner det amerikanske.

Jeg er ikke så sikker på, at man i Danmark vil få noget „uvejr“, da jeg ikke kan forestille mig nogen dansk politiker, som vil turde fremføre love som dem, der er blevet vedtaget i Frankrig... Og endnu mindre et Folketing i stand til at stemme dem hjem!

Den franske lovgivning kalder Scientologi for „en ny inkquisition“, og det gør USA stort set også... Dette er ligeledes de toner, som kom fra Danmark til Frankrig... Så her igen er jeg bange for, at Danmark er meget tættere på USA, end det vil være ved.

Cyril Malka

Svar: Forskellige udgaver af religionsfriheden i Frankrig, USA og Danmark

Cyril Malkas indvendinger er lærerige, og jeg tager ved lære af dem. Jeg vil kun bidrage til at komplicere billedet ved at henviser til „The first Amendment of the Constitution“, dvs. den første rettelse til den amerikanske grundlov. Der er flere sådanne rettelser, men den første er meget vigtig, for gennem den bliver den særlige adskillelse mellem stat og kirker og religioner fastlagt i USA.

Derfor må specielt undervisning og religion ikke blandes. Undervisning i religion må ikke foregå i offentlige undervisningslokaler og for offentlige penge. Derfor var det så vigtigt for Transcendental

Cyril Malka

Meditation (TM), at det blev slået fast af retsvæsenet, at TM er hinduisme og ikke må læres i offentlige skoler.

Men af samme grund lærer amerikanske børn ikke ret meget og ofte intet om religioner og kristendom i skolerne.

Den verdslige undervisning må ikke krænke menneskers religionsfrihed, og det er det højeste mål. Den pluralistiske stat skal ikke kunne beskyldes for at fremme nogen form for religion eller modarbejde nogen form for religion.

Derfor ved halvdelen af USAs befolkning intet om religion, men den anden halvdel ved en masse, for de er blevet undervist i kirkeskoler eller menigheder.

Der er derfor en vis lighed mellem Frankrig og USA, som jeg synes, Cyril undervurderer. Og vigtigst er det nok, at undervisningens mangel på religionsundervisning ikke giver de studerende mulighed for at lære ansvarlig religionskritik. Og netop det mangler mere end noget andet i USA. Man kan i USA komme „godt“ fra selv de groveste fejl i religionskundskab, ikke mindst blandt akademikere. Men indrømmet – det kan man også i Danmark. Men her er årsagen mere mangelen på kvalitet i undervisningen end mangel på undervisning.

JAA